

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення Правління ПАТ «НАСК «ОРАНТА»
«05» жовтня 2015 року № 59
Голова Правління
_____ Грищенко В.М.

ПРАВИЛА
ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ МАЙНА
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту (морського
внутрішнього та інших видів водного транспорту), вантажів та багажу
(вантажобагажу)
№ 97
(нова редакція)

КИЇВ 2015

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- Ці Правила добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту), вантажів та багажу (вантажобагажу) (далі – Правила) – розроблені відповідно до вимог Цивільного кодексу України, Закону України «Про страхування» та інших законодавчих актів України.
- ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «НАЦІОНАЛЬНА АКЦІОНЕРНА СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ОРАНТА» (далі - Страховик) відповідно до цих Правил укладає договори добровільного страхування майна (іншого, ніж передбачено пунктами 5 – 9 статті 6 Закону України «Про страхування») (далі - договори страхування) з юридичними та дієздатними фізичними особами (далі - Страхувальник).
- Страхувальником може бути особа, яка є власником майна на правах приватної чи інших форм власності або розпоряджається, користується майном на правах повного господарського відання, оперативного управління або на інших підставах і має майновий інтерес відносно майна, що не суперечить законодавству України.
- Договір страхування – письмова угода між Страховиком і Страхувальником, за якою Страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або іншій особі, визначеній у договорі страхування Страхувальником, на користь якої укладено договір страхування, на умовах, визначених у договорі страхування, а Страхувальник зобов'язується вносити страхові платежі у визначені строки та дотримуватись інших умов договору страхування.

- Факт укладення договору страхування може посвідчуватися страховим свідоцтвом (полісом, сертифікатом), що є формою договору страхування.
- Умови страхування визначаються при укладанні договору страхування і можуть бути змінені (виключені або доповнені) за згодою сторін до настання страхового випадку за умови, що такі зміни не суперечать законодавству України.
- Договір страхування може містити інші положення, що не передбачені цими Правилами, якщо такі положення відповідають цим Правилам і не суперечать законодавству України.
- У цих Правилах терміни та визначення вживаються у таких значеннях:
 - Вигодонабувач - юридична або фізична особа, яка може зазнати збитків унаслідок настання страхового випадку, та призначається Страхувальником для отримання страхових відшкодувань за договором страхування.
 - Страхова сума - визначена договором страхування грошова сума, в межах якої Страховик відповідно до умов договору страхування зобов'язаний провести виплату страхового відшкодування при настанні страхового випадку. Страхова сума, що зменшена на суму попередніх страхових відшкодувань, є граничною сумою виплати.
 - Страховий платіж (страхова премія) - плата за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний сплатити Страховику згідно з умовами договору страхування.
 - Франшиза - визначена умовами договору страхування частина збитку, що не відшкодовується Страховиком. Франшиза може встановлюватися як в абсолютному розмірі, так і у відсотках страхової суми.
 - Нерухоме майно - земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення.
 - Будівлі – що складаються з несучих та огорожувальних або сполучених (несучо-огорожувальних) конструкцій, які утворюють наземні або підземні приміщення, призначені для проживання або перебування людей, розміщення майна, тварин, рослин, збереження інших матеріальних цінностей, ведення економічної, господарської та виробничої діяльності.
 - Споруди – призначені для виконання спеціальних технічних функцій, ведення економічної, господарської та виробничої діяльності, та не належать до будівель; споруди, що знаходяться на земельних ділянках Страхувальника, а саме: ворота, паркани, огорожі, доріжки тощо.
 - Рухоме майно - речі, які можна вільно переміщувати у просторі. До рухомого майна належить майно, яке не є нерухомим майном, призначене для використання у господарській (підприємницькій) діяльності та/або для задоволення соціально-культурних (побутових) потреб та/або для особистого використання.

- Застраховане майно - майно, взятє на страхування та зазначене у договорі страхування із визначенням його місця знаходження.
- Ринкова вартість - вартість, за яку можливе відчуження об'єкта оцінки на ринку подібного майна на дату оцінки за угодою, укладеною між покупцем і продавцем, після відповідного маркетингу за умови, що кожна зі сторін діяла зі знанням справи, розсудливо і без примусу.
- Дійсна вартість майна для цілей страхування - вартість відтворення (вартість заміщення) або ринкова вартість майна, визначені відповідно до умов договору страхування.
- Вартість відтворення - визначена на дату оцінки поточна вартість витрат на створення (придбання) в сучасних умовах нового об'єкта, який є ідентичним об'єктові оцінки.
- Вартість заміщення - визначена на дату оцінки поточна вартість витрат на створення (придбання) нового об'єкта, подібного до об'єкта оцінки, який може бути йому рівноцінною заміною.
- Залишкова вартість заміщення (відтворення) – вартість заміщення (відтворення) об'єкта оцінки за вирахуванням усіх видів зносу (для нерухомого майна - з урахуванням ринкової вартості земельної ділянки при її існуючому використанні (прав, пов'язаних із земельною ділянкою)).
- Первісна вартість майна за даними бухгалтерського обліку - історична (фактична) собівартість основних засобів чи нематеріальних активів у сумі коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) основних засобів або нематеріальних активів.
- Залишкова вартість майна за даними бухгалтерського обліку - різниця між первісною (переоціненою) вартістю і сумою нарахованого зносу.
- Договірна вартість майна – вартість майна, що встановлюється за домовленістю між Страховиком і Страхувальником.
- Поточна вартість - вартість, приведена у відповідність із цінами на дату оцінки шляхом дисконтування або використання фактичних цін на дату оцінки.
- Знищення (загибель) майна - втрата експлуатаційних споживчих якостей майна, внаслідок чого унеможливується їх відновлення і подальше використання майна за призначенням. Застраховане майно вважається знищеним при технічній неможливості його відновлення або якщо воно знаходиться в такому стані, коли необхідні відновлювальні витрати дорівнюють або перевищують його вартість безпосередньо перед настанням страхового випадку.
- Пошкодження майна - часткова втрата експлуатаційних якостей майна, які можуть бути відновлені з подальшим використанням майна за призначенням. Застраховане майно вважається пошкодженим, якщо витрати на відновлення з урахуванням вартості залишків майна, що придатні для подальшої експлуатації,

не перевищують вартості пошкодженого майна, яку воно мало безпосередньо перед настанням страхового випадку.

- Знос майна - втрата вартості майна порівняно з вартістю аналогічного нового майна, зумовлена частковою або повною втратою первісних технічних та технологічних якостей майна внаслідок його експлуатації або старіння.
- Прямі збитки - поточна вартість витрат на відтворення, заміщення або відшкодування ринкової вартості об'єкта оцінки без урахування не отриманих майбутніх вигод.
- Члени сім'ї Страхувальника - дружина або чоловік Страхувальника, діти (в тому числі усиновлені), батьки, баба або дід, брати (сестри), онуки як Страхувальника, так і його дружини або чоловіка та інші утриманці Страхувальника, а також особи, які проживають разом зі Страхувальником та/або ведуть із ним спільне господарство.
- Працівники Страхувальника - штатні працівники Страхувальника (робітники, службовці), які уклали трудові договори зі Страхувальником.
- Страховий ризик - певна подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання.
- Страховий випадок - подія, передбачена договором страхування, яка відбулася, і з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику та/або Вигодонабувачу.
- Заява на страхування майна - відомості, надані Страхувальником письмово за формою, встановленою Страховиком, або іншим чином заявлений намір про укладання договору страхування.
- Опалення - система трубопроводів опалення (центральна або місцева, водяна або парова) та прилади (радіатори, калорифери, ребристі труби, водонагрівальні колонки, котли, бойлери, електроводопідігрівачі, тощо).
- Вентиляція - канали вентиляції у стінах і в підвісних коробах (трубах) та електроприлади вентиляції та кондиціонування, решітки, тощо.
- Водопровід - система трубопроводів водопроводу та прилади (раковини, водопровідні крани, душ, ванна, біде, тощо).
- Газифікація - система трубопроводів газифікації та прилади (газові плити, газові водонагрівальні прилади, тощо).
- Каналізація - система трубопроводів каналізації та прилади (унітази, змивні бачки, тощо).
- Автоматична система пожежогасіння - до пристроїв і устаткування цих систем відносяться теплові замки зі зрошувачами, резервуари для води, розподільні пристрої, вентиля, пожежна сигналізація, насоси, інші пристрої, а також труби, що відносяться винятково до автоматичної системи пожежогасіння.

• ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

- Предметом договору страхування є майнові інтереси, що не суперечать закону, пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням майном, зазначеним у правилах та договорі страхування (іншим, ніж залізничний, наземний, повітряний, водний транспорт (морський внутрішній та інші види водного транспорту), вантаж та багаж (вантажобагаж)).
- На підставі цих Правил на страхування приймається нерухоме та/або рухоме майно.
- Нерухоме майно, що може бути прийняте на страхування:
 - будівлі, споруди та/або приміщення, які знаходяться у будівлях, спорудах (включаючи прибудови і надбудови), в тому числі:
 - конструктивні елементи будівель, споруд, приміщень: фундамент, цоколь, несучі стіни, перегородки, міжповерхові перекриття, конструкції даху, покрівля, сходи, вікна, двері зовнішні тощо;
 - інженерне обладнання - санітарно-технічні системи (мережі, комунікації) та прилади (пристрої) опалення, вентиляції (включаючи кондиціонування повітря), водопроводу (холодного і гарячого водопостачання), газифікації, каналізації, а також системи електрообладнання, слабкострумівих мереж радіо, телефону, телебачення тощо;
 - зовнішнє оздоблення будівель і споруд, будинків (покриття стін, жалюзі, ґрати тощо);
 - внутрішнє оздоблення приміщень – внутрішні столярні вироби, покриття стін, підлоги, стелі, включаючи штукатурку, цементну стяжку, двері внутрішні, ліпнину тощо;
 - якщо інше не передбачено договором страхування, то будівлі, споруди та приміщення приймаються на страхування з усіма невід'ємними інженерними комунікаціями та обладнанням відповідно до проектної документації;
- земельні ділянки з присвоєними кадастровими номерами;
- інше нерухоме майно, зазначене у договорі страхування.
 - Рухоме майно, що може бути прийняте на страхування:
 - промислове, виробниче, торговельне, технологічне обладнання та устаткування (усі конструктивні елементи і комунікації, їх компоненти і всі допоміжні засоби, у т.ч. фундаменти виробничих машин, лінії електропередачі тощо);
 - комп'ютерне обладнання та оргтехніка, електронна і побутова техніка;
 - меблі, технічне та офісне обладнання;
 - товарні та матеріальні цінності (сировина, матеріали та напівфабрикати, необхідні для діяльності, виготовлення кінцевої продукції тощо; запаси готової продукції, товари на складі, у торговому залі тощо);

- особисті речі (одяг, взуття, постільна білизна, господарські та кухонні предмети, інше майно домашнього вжитку);
- інше рухоме майно, зазначене у договорі страхування.
 - Якщо інше не передбачено договором страхування, на страхування не приймається:
 - готівка у будь-якій валюті;
 - касові, торгові та аналогічні їм апарати, що містять готівку;
 - торгові або розмінні автоматичні системи для приймання грошей, включаючи їх вміст;
 - цінні папери, бланки суворої звітності, ощадні книжки, банківські картки і чеки тощо;
 - устаткування, розміщене на зовнішніх стінах і даху будівель (наприклад, вивіски, електрична реклама, навіси, ставні, антени тощо);
 - мережі електропостачання та інші розподільні лінії чи лінії електропередачі просто неба, включаючи опори, щогли та огорожі, а також трансформатори, електропроводка, кабелі, труби і трубопроводи, за виключенням тих, які знаходяться в місці страхування, зазначеному в договорі страхування;
 - рухоме майно, що зберігається просто неба;
 - зовнішні та внутрішні скляні поверхні будівель, включаючи вітрини магазинів, виставкові вітрини, художньо оброблене скло, дзеркала, вікна та двері з площею скла понад 1,5 м², багат шарове ізоляційне скло, броньоване скло, свинцеве і латунне скло, склоблоки, профільне скло, органічне скло, скляні дахи, теплиці, а також рами і профілі, що використовуються для установки вищезазначених у цьому пункті скляних предметів, зовнішня і внутрішня світлова реклама та вивіски;
 - рукописи, плани, креслення й інші документи, бухгалтерські, ділові книги, інші документи на паперових та електронних носіях;
 - моделі, макети, зразки, форми тощо;
 - дорогоцінні метали у зливках і коштовні камені без оправ, вироби з дорогоцінних металів, коштовних та напівкоштовних каменів і перлів;
 - технічні носії інформації комп'ютерних і аналогічних систем, зокрема магнітні стрічки і касети, магнітні диски, блоки пам'яті тощо;
 - марки, монети, грошові знаки і бони, малюнки, картини, скульптури або інші колекції чи твори мистецтва, предмети релігійного культу;
 - вибухові речовини;
 - об'єкти незавершеного будівництва або монтажу в стані консервації; приміщення, підготовлені до капітального ремонту або звільнені з інших причин на тривалий строк (більш як 60 днів);
 - законсервоване виробниче обладнання (що тривалий час не використовується);

- додаткові доцільні витрати Страхувальника, пов'язані з настанням страхового випадку;
- особисте майно працівників Страхувальника - юридичної особи, що знаходиться в межах підприємства Страхувальника;
- тварини, птахи, зелені насадження, риби, комахи тощо, врожай сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень;
- земля, включаючи родючий прошарок, дорожнє покриття загального користування, залізниця, канали тощо;
- майно, обмежене в цивільному обороті відповідно до законодавства України;
- майно, що знаходиться в зоні, якій загрожують стихійні лиха, а також у зоні воєнних дій з моменту оголошення в установленому порядку про таку загрозу, якщо таке оголошення було зроблено до укладення договору страхування.
 - Майно, зазначене в пункті 2.5 цих Правил, може бути застрахованим за умови, що це прямо зазначено в договорі страхування, з відображенням у ньому відповідних особливостей страхування такого майна.
 - За цими Правилами страхуванню не підлягають:
 - транспортні засоби, крім випадків, коли вони не використовуються за прямим призначенням (зберігаються на складі, стоянці тощо);
 - будівлі і споруди, конструктивні елементи й інженерні системи яких знаходяться в аварійному або ветхому стані, а також майно, що знаходиться в них;
 - майно, що знаходиться на території дії договору страхування (місця страхування), але не є власністю Страхувальника і не знаходиться в його розпорядженні, користуванні відповідно до законодавства України;
 - майно, вилучене з цивільного обігу відповідно до законодавства України.

СТРАХОВІ РИЗИКИ. СТРАХОВІ ВИПАДКИ

- За цими Правилами підлягають страхуванню такі ризики:
 - **«Вплив рідини»** - знищення, пошкодження майна в результаті:
 - витікання рідини всупереч встановленим нормам експлуатації зі стаціонарних водопровідних, дренажних, каналізаційних, опалювальних систем та устаткування, що безпосередньо з'єднане з трубами систем, унаслідок їх розриву або переповнення;
 - помилкового (хибного) вмикання автоматичних систем пожежогасіння; під помилковим (хибним) вмиканням автоматичних систем пожежогасіння розуміється раптове вмикання пристроїв і устаткування, що безпосередньо відноситься до цієї системи, всупереч встановленим нормам їх експлуатації.
 - **«Викрадення»** - втрата, застрахованого майна в результаті крадіжки, грабежу, розбою,

а також знищення, пошкодження застрахованого майна в результаті спроб цих дій.

- **«Крадіжка»** - таємне викрадення застрахованого майна, поєднане з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище, де знаходиться застраховане майно, при цьому якщо зловмисник:
 - проникає в приміщення, де знаходиться застраховане майно, зламуючи з використанням або без використання технічних засобів двері, вікна, ґрати, ставні, стіни, підлогу або стелю;
 - зламає в межах приміщень предмети, що використовуються як сховища майна, з використанням або без використання технічних засобів, або відчиняє їх за допомогою підроблених ключів;
 - вилучає предмети із замкнутих приміщень, куди він раніше проник звичайним шляхом, де таємно продовжував залишатися до їх зачинення і використовував засоби, зазначені в п. 3.1.2.1.1 та/або в п. 3.1.2.1.2, коли залишав приміщення;
 - виявлений у момент крадіжки (на місці злочину) і перешкоджає поверненню вкраденого майна, застосовуючи силу чи здійснюючи опір;
 - проник у приміщення, застосовуючи підроблені ключі. Підробленими ключами вважаються ключі, виготовлені за дорученням або з відома осіб, які не мають права розпоряджатися справжніми ключами;
 - проник в приміщення за допомогою справжнього (оригінального) ключа або відчинив справжнім ключем майно, що зберігається там, за умови, що він заволодів ключем у результаті крадіжки зі зломом, грабежу чи розбою. При цьому крадіжка зі зломом мала місце тільки в тому випадку, якщо зловмисник заволодів справжнім ключем внаслідок:
 - крадіжки зі зломом, згідно з п. 3.1.2.1.2., якщо місця, що використовуються для зберігання, в т.ч. ключів, є захищеними від зламу таким самим чином, як і місця (сховища), передбачені для зберігання застрахованого майна;
 - крадіжки зі зломом і за умови, що приміщення (сховища), які використовуються для зберігання застрахованого майна, мають два замки, ключі від яких зберігаються в різних місцях за межами місця страхування;
 - проник до місця страхування, використовуючи справжні ключі, якими він заволодів у результаті крадіжки зі зломом, грабежу чи розбою за межами місця страхування.
- **«Грабіж, розбій»** - визнається таким, що мав місце у випадку:
 - якщо мали місце дії третіх осіб, які можуть бути кваліфіковані статтями 186 або 187 Кримінального кодексу України, та/або
 - якщо до Страхувальника (членів його сім'ї, його представників, працівників,) застосовується насильство з метою подолання їх опору проти незаконного заволодіння їх майном, а також у випадку, якщо Страхувальник, його представник або працівник

передає третій особі застраховане майно, або допускає його вилучення без опору під загрозою нанесення шкоди життю та/або здоров'ю.

- Грабіж - відкрите викрадення чужого майна.
- Розбій - напад з метою заволодіння чужим майном, поєднаний із насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи, яка зазнала нападу, або з погрозою застосування такого насильства.
- **«Протиправні дії третіх осіб»** (далі – ПДТО) - умисне пошкодження або знищення застрахованого майна, включаючи підпал, за скоєння чого законодавством України передбачена кримінальна або адміністративна відповідальність.
- Під підпалом розуміється умисне знищення або пошкодження майна третьою особою (третіми особами), вчинене шляхом підпалу.
- **«Наїзд ТЗ»** – пошкодження, знищення застрахованого майна унаслідок безпосереднього зіткнення з ним транспортного засобу (в тому числі того, що рухається по рейках) або зіткнення транспортних засобів із подальшим пошкодженням, знищенням застрахованого майна.
- **«Бій скла»** - знищення або пошкодження скляних елементів будівель, включаючи зовнішні та внутрішні скляні поверхні будівель, вітрини магазинів, виставкові вітрини, художньо оброблене скло, дзеркала, скло вікон та дверей, багат шарове ізоляційне скло, броньоване скло, свинцеве і латунне скло, склоблоки, профільне скло, органічне скло, скляні дахи, теплиці, а також рами і профілі, що використовуються для установки вищезазначених у цьому пункті скляних предметів, зовнішня і внутрішня світлова реклама та вивіски.
- Скло вважається знищеним (розбитим) тільки у тому випадку, якщо через всю товщину скла проходить тріщина або є наскрізний отвір, або скло зруйновано повністю або частково. Пошкодження поверхні скла (подряпини) не вважаються биттям скла.
- Якщо договором страхування передбачено, Страховик відшкодовує витрати, здійсненні Страхувальником на:
 - тимчасову заміну розбитого скла у випадку неможливості термінової заміни склом, що аналогічне розбитому;
 - монтаж і демонтаж предметів, що перешкоджають заміні розбитого скла (жалюзі, ґрати і т. ін.);
 - оренду і монтаж риштувань (будівельних лісів), якщо вони необхідні для заміни скла на високих поверхах;
 - фарбування, розпис, гравірування, покриття плівкою або лаком, протравлення і сонцезахисну обробку скла, вставленого замість розбитого;
 - монтаж і складання світлових рекламних щитів.

- Договором страхування може бути передбачено страхування як за окремим страховим ризиком, так і за групою страхових ризиків.
- За згодою сторін умови страхування можуть бути змінені, доповнені, або замінені іншими, загальноприйнятими в міжнародній страховій практиці, якщо це не суперечить законодавству України.
- Страховим випадком є передбачена п. 3.1 цих Правил і договором страхування подія (або декілька подій), що відбулася (відбулися) у період дії договору страхування та на території його дії, з настанням якої (яких) виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або іншій особі.
- Майно приймається на страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ за наявності у Страховика чинної ліцензії на право здійснення добровільного страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ.
- **ВИКЛЮЧЕННЯ ЗІ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ**
 - За цими Правилами страховими випадками не визнаються події, що відбулися внаслідок:
 - прямого чи непрямого впливу ядерного вибуху, радіації чи радіоактивного забруднення, пов'язаних із будь-яким застосуванням атомної енергії і використанням радіоактивних матеріалів;
 - хімічного забруднення (хімічної реакції), що впливає на застраховане майно, крім випадків протиправних дій третіх осіб;
 - конфіскації, арешту, вилучення, пошкодження чи знищення застрахованого майна внаслідок розпоряджень уповноважених органів;
 - використання застрахованого майна для інших цілей, ніж ті, для яких воно призначене;
 - зсуву (обвалу) або осідання (просідання) ґрунту, якщо це було викликано проведенням підривних робіт, вилученням ґрунту з котлованів, кар'єрів, засипкою порожнин або проведенням земленасипних та будівельних робіт або будь-якої іншої діяльності людини;
 - обвалу, руйнування, пошкодження будівель, споруд або їх частин, якщо обвал не викликаний страховим випадком, в тому числі: через їх ветхість, зношення, часткове руйнування або пошкодження внаслідок тривалої експлуатації, неспроможністю Страхувальника підтримувати застраховане майно в належному стані тощо;
 - ферментації, зносу, корозії, окислювання, гниття й інших природних процесів, що притаманні застрахованому майну, а також пошкодження гризунами, комахами, цвіллю, грибком;
 - крадіжки або розкрадання майна під час або після страхового випадку,

якщо Страхувальником не було здійснено заходів для забезпечення збереження застрахованого майна, яке залишилося після події, що має ознаки страхової;

- прямих або непрямих наслідків попадання будь-якого вірусу у програмне забезпечення або електронну базу даних, та/або злочину у сфері використання комп'ютерних систем, комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку внаслідок дій третіх осіб, які можуть бути кваліфікованими статтею 361 Кримінального кодексу України.

- Страховик не відшкодовує:

- моральної шкоди, шкоди, завданої навколишньому природному середовищу;
- непрямих та інших витрат, які можуть бути викликані настанням страхового випадку (штраф, втрата прибутку/вигоди, простій, платежі за оренду, банківське обслуговування, витрати на утилізацію);
- припинення права власності на застраховане майно.

- За ризиком «**Вплив рідини**» Страховик не відшкодовує збитки, що сталися внаслідок:

- впливу водяної пари, конденсату, відпрівання тощо;
- затоплення рідиною з відкритих систем водяного зрошення;
- утворення цвілі, грибків і т. ін.;
- зносу, корозії водопровідних, каналізаційних і опалювальних систем;
- ремонту, переобладнання, зміни конструкції, замерзання води у трубах водопровідних, каналізаційних і опалювальних систем та системи автоматичного пожежогасіння;
- експлуатації водопровідних, каналізаційних і опалювальних систем в аварійному або у технічно несправному стані, з порушенням вимог діючих правил, стандартів, нормативів;
- дефектів, руйнування або пошкодження автоматичної системи пожежогасіння;
- технічного обслуговування та випробування на справність спринклерної системи, у тому числі під тиском;
- експлуатації системи пожежогасіння, яка була встановлена організаціями, що не мають офіційного дозволу на їх продаж і монтаж та/або без проведення регулярних перевірок спеціалізованими установами технічного контролю.
- Не підлягають відшкодуванню витрати:
 - на ремонт або заміну, а також розморожуванню водопровідних каналізаційних мереж, опалювальних або протипожежних систем, що знаходяться поза застрахованими будинками і приміщеннями;

- на заправку рідиною опалювальних і інших систем.
 - **За ризиком «Викрадення»** Страховик не відшкодовує збитки, що сталися внаслідок навмисних дій осіб, які перебувають зі Страхувальником - юридичною особою у трудових відносинах, за винятком випадків, коли крадіжка, грабіж чи розбій проводилися в той час, коли доступ у застраховані приміщення для цих осіб був закритий.
 - **За ризиком «Протиправні дії третіх осіб»** Страховик не відшкодовує збитки, що сталися внаслідок:
 - протиправних дій, вчинених Страхувальником, Вигодонабувачем, членами його родини, його представником або особами, які перебувають зі Страхувальником - юридичною особою у трудових відносинах, якщо інше не передбачено договором страхування;
 - пошкодження застрахованого майна третіми особами внаслідок необережності або ненавмисних дій (доведення факту наявності умисного наміру з боку третіх осіб є обов'язком Страхувальника і кваліфікується як такий згідно з висновком слідчих (органів дізнання) або рішенням суду).
 - **За ризиком «Наїзд ТЗ»** Страховик не відшкодовує збитки, що сталися внаслідок:
 - наїзду транспортного засобу, що експлуатується Страхувальником, Вигодонабувачем, членами його родини, його представником або особами, які знаходяться з ними у трудових відносинах.
 - **За ризиком «Бій скла»** Страховик не відшкодовує збитки, що сталися внаслідок:
 - переміщення (перевезення, перенесення) скла, проведення відповідних робіт із скління;
 - проведення робіт із встановлення рам, видалення або демонтажу скла, скляних елементів з віконних або дверних рам або інших місць їх постійного кріплення, підгвинчування або укладки скла;
 - подряпин, відколу, задирок або розпилення фарби (випадкового або навмисного) і т. ін. на поверхні скла, полірування або розпису, випадкового або навмисного фарбування застрахованих стекол, пошкодження або опадання напилювання, затемнення або нанесення надлишкової фарби на скло, застосування зварювальних і нагрівальних апаратів;
 - розбиття переносних дзеркал, пустотілого (дутого) скла й освітлювальної арматури усіх видів, лампочок розжарювання;
 - відтавання та розморожування застрахованих стекол за допомогою нагрівальних приладів та гарячою водою;
 - розташування нагрівальних приладів, рекламних світлових установок або інших джерел

світла чи тепла на відстані менш ніж 30 см від застрахованого скла.

- Якщо інше не передбачено договором страхування, страховими випадками не визнаються події, що відбулися внаслідок:
 - будь-якого роду військових дій, маневрів чи інших військових заходів і їх наслідків, путчів, заколотів, громадянської війни, народних хвилювань, страйків, несанкціонованих зборів, прямих або побічних наслідків актів тероризму.
 - Під „Терористичним актом (тероризмом)” розуміється дія, яка включає у себе (але не обмежуючись) застосування сили або насильства та/або загрозу застосування сили або насильства або насильства особою або групою осіб поза залежності від того, діють вони самостійно, представляють або пов'язані з будь якою (будь якими) організацією (організаціями) або урядом (урядами), яке здійснюється у політичних, релігійних, ідеологічних або подібних цілях, включаючи намір вплинути на будь який уряд та/або залякування суспільства або його частини;
 - знищення або пошкодження електричного устаткування (включаючи електропроводку), в тому числі яке стало джерелом пожежі або вибуху, в результаті порушення ізоляції, короткого замикання, замикання в обмотці, замикання на корпус або на землю, іскріння, відмовлення вимірювальних, регулюючих приладів і приладів, що гарантують безпеку;
 - пошкодження або знищення застрахованого майна під час (або внаслідок) проведення будівельних, ремонтних, монтажних робіт;
 - неготовності чи підготовчих робіт до експлуатації будівель, споруд і майна, що знаходиться в них, включаючи проведення будівельно-монтажних робіт, капітального ремонту будівель і споруд, використання та установки машин та устаткування при проведенні цих робіт;-
 - будь-якого пошкодження, зміни, псування або вилучення даних, програмного забезпечення, комп'ютерних програм;
 - порушення умов охоронної безпеки, інших встановлених правил та нормативів використання і збереження застрахованого майна, умови технологічних процесів, техніки безпеки, що призвело до знищення (загибелі), пошкодження або втрати застрахованого майна.
- Умовами договору страхування можуть бути передбачені інші виключення зі страхових випадків та обмеження страхування, пов'язані з видом та станом, умовами експлуатації і збереження застрахованого майна що не суперечать законодавству України.

ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ СУМ

- Страхова сума - визначена договором страхування грошова сума, в межах якої

Страховик відповідно до умов договору страхування зобов'язаний здійснити виплату страхового відшкодування при настанні страхового випадку.

- Страхова сума встановлюється за згодою сторін у межах вартості майна на момент укладання договору страхування, якщо інше не передбачено договором страхування.
- Вартість майна, що приймається на страхування, як правило, може відповідати:
 - ринковій вартості;
 - вартості відтворення (вартість заміщення);
 - залишковій вартості заміщення (відтворення) майна (за вирахуванням зносу);
 - первісній вартості майна за даними бухгалтерського обліку;
 - залишковій вартості майна за даними бухгалтерського обліку (первісна вартість за вирахуванням зносу);
 - договірній вартості.
- За згодою сторін страхова сума може встановлюватися у розмірі певної частки вартості застрахованого майна.
 - Якщо страхова сума становить певну частку вартості (відсоток) застрахованого майна, страхове відшкодування виплачується у такій же частці від визначених за страховою подією збитків, якщо інше не передбачено договором страхування;
 - Якщо майно прийняте на страхування на певну частку (відсоток), то всі застраховані майнові об'єкти вважаються застрахованими на таку саму частку, якщо інше не передбачено договором страхування.
- Якщо страхова сума, встановлена договором страхування, перевищує вартість застрахованого майна на дату укладення договору страхування, то такі положення договору страхування є недійсними у тій частині страхової суми, що перевищує вартість застрахованого майна на дату укладення договору страхування та/або на момент настання страхового випадку.
- Страхова сума визначається окремо за кожним застрахованим об'єктом або сукупністю об'єктів (за групами, за категоріями майна), якщо інше не передбачено договором страхування.
- У разі викрадення, пошкодження, знищення застрахованого майна розмір страхового відшкодування обмежується розміром страхової суми за кожною одиницею майна, визначеною договором страхування та/або заявою на страхування, якщо інше не передбачено договором страхування.
- Страхова сума може бути встановлена за окремим страховим ризиком, за групою страхових ризиків, за окремим майновим об'єктом або групою майнових

об'єктів, за договором страхування в цілому або на інших умовах, зазначених у договорі страхування.

- Договором страхування можуть бути передбачені обмеження розміру виплати страхового відшкодування (ліміти відповідальності Страховика) за страховими випадками, за окремими майновими об'єктами, за групою майнових об'єктів, за видами (категоріями) майна.
- Страхові суми у договорі страхування встановлюються у національній валюті України - гривні. За згодою сторін у договорі страхування може бути зазначена страхова сума в гривнях, в еквіваленті до іншої валюти.
- Договором страхування може бути передбачено відшкодування додаткових витрат на превентивні заходи та організацію і надання послуг, пов'язаних з усуненням наслідків страхового випадку.
- Договором страхування може бути передбачено відшкодування Страхувальнику документально підтверджених доцільних витрат, пов'язаних із настанням страхового випадку на розчищення та прибирання зазначеної в договорі страхування території від уламків (залишків) майна, що постраждало в результаті страхового випадку, транспортування сміття до найближчого місця зберігання, на рятування застрахованого майна, заходи щодо запобігання збиткам чи їх зменшення, переміщення майна в небезпечне місце або в інше місце зберігання тощо. При цьому:
- За договором страхування може бути встановлена додаткова страхова сума у розмірі не більш ніж 10% страхової суми, зазначеної у договорі страхування на відшкодування доцільних витрат, пов'язаних із настанням страхового випадку;

або

- Договором страхування в межах страхової суми може бути передбачено відшкодування Страхувальнику документально підтверджених доцільних витрат, пов'язаних із настанням страхового випадку, у розмірі, що не перевищує 5% страхової суми, зазначеної у договорі страхування. При цьому загальний розмір страхового відшкодування не повинен перевищувати страхової суми (граничної суми виплати), зазначеної у договорі страхування.-
 - Договором страхування може бути передбачена франшиза, яка зазначається у договорі страхування.
 - Франшиза може встановлюватися як в абсолютному розмірі, так і у відсотках страхової суми.
 - Встановлена за договором страхування безумовна франшиза завжди вираховується із суми збитку за кожним страховим випадком.
 - При встановленні за договором страхування умовної франшизи, збитки, які не

перевищують встановленої умовної франшизи, не відшкодовуються Страховиком і відшкодовуються у повному обсязі, якщо їх розмір перевищує умовну франшизу.

• **СТРАХОВИЙ ТАРИФ, СТРАХОВИЙ ПЛАТІЖ ТА ПОРЯДОК ЙОГО ВНЕСЕННЯ**

- Страховий тариф – це ставка страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування.
- Розмір страхового тарифу визначається при укладанні договору страхування за згодою Сторін на підставі базових страхових тарифів, які наведені у Додатку 1 до цих Правил, з урахуванням ступеня страхового ризику, умов договору страхування, і зазначається у договорі страхування.
- Розмір та умови внесення страхового платежу визначаються договором страхування.
- При укладанні договору страхування Страхувальнику, за узгодженням зі Страховиком, може бути надана можливість внесення страхового платежу частинами. Розміри частин страхового платежу і строки їх внесення визначаються договором страхування.
- Першу частину страхового платежу Страхувальник зобов'язаний сплатити не пізніше дати, зазначеної у договорі страхування як дата початку строку дії договору страхування, якщо інше не передбачено договором страхування.
- Якщо інше не передбачено договором страхування, у разі несплати страхового платежу (при одноразовій сплаті) або його першої частини (при сплаті частинами) у встановлений договором страхування строк, договір страхування вважається таким, що не набув чинності.
- При внесенні страхового платежу частинами, якщо друга чи наступні частини страхового платежу не надійшли у повному обсязі в терміни, зазначені у договорі страхування, дія договору страхування в частині зобов'язань Страховика припиняється після завершення 24 години дня, до якого Страхувальник мав сплатити наступну частину страхового платежу, якщо інше не передбачено договором страхування.
- Якщо інше не передбачено договором страхування, Страхувальник втрачає право на сплату страхового платежу частинами, якщо до сплати наступної частини страхового платежу Страхувальник заявив про настання страхового випадку. У такому разі Страховик має право вимагати від Страхувальника сплатити достроково несплачену частину річного страхового платежу або утримати несплачену частину страхового платежу із суми страхового відшкодування.
- Валюта страхування визначається згідно із законодавством України.

• **СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ**

- Строк дії договору страхування визначається за згодою сторін і зазначається у договорі страхування.
- Договір страхування набирає чинності з моменту внесення страхового платежу, або першої частини страхового платежу, якщо інше не передбачено договором страхування.
- Територія (місце страхування) дії договору страхування зазначається у договорі страхування.
- Рухоме майно вважається застрахованим, якщо воно знаходиться в місці страхування за зазначеною в договорі страхування адресою, якщо інше не передбачено договором страхування.
- Майно, що переміщується з території страхування внаслідок настання або безпосередньо перед настанням страхового випадку, також вважається застрахованим у разі знищення, пошкодження або втрати під час такого переміщення, якщо інше не передбачено в договорі страхування.
- Договором страхування за згодою сторін може бути передбачене страхування рухомого майна під час його транспортування.
- Договором страхування може бути передбачене страхування окремих груп майна (зокрема, переносного або пересувного устаткування) поза територією будинку (приміщення) або земельної ділянки, на якому розташоване основне майно Страхувальника.

• **ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ**

- Для укладання договору страхування Страхувальник подає Страховику письмову заяву за формою, встановленою Страховиком (що є невід'ємною частиною укладеного договору страхування), або іншим чином заявляє про свій намір укласти договір страхування.
- Подання заяви не зобов'язує сторони до укладення договору страхування.
- При укладанні договору страхування Страхувальник зобов'язаний:
 - повідомити Страховику всі відомі обставини, що мають істотне значення, для визначення ступеня страхового ризику, якщо ці обставини невідомі та/або не можуть бути відомі Страховику. Істотними визнаються обставини, зазначені у договорі страхування та в заяві на страхування;
 - пред'явити Страховику документи, що засвідчують особу Страхувальника чи його уповноваженого представника: довіреність або інший документ, що свідчить про наявність та обсяг повноважень представника Страхувальника;
 - пред'явити Страховику документи на майно, що підтверджують право Страхувальника на володіння, та/або користування, та/або розпорядження

майном, тобто свідчать про майновий інтерес Страхувальника (Вигодонабувача) щодо майна, яке приймається на страхування;

- пред'явити Страховику інші документи, що стосуються майна, на його вимогу;
- на вимогу Страховика пред'явити Страховику майно для його огляду та фотографування, про що складається акт огляду майна, який підписується сторонами і зберігається у Страховика.
- Якщо після укладення договору страхування буде встановлено, що Страхувальник навмисно надав Страховику неправдиві відомості про обставини, зазначені у пункті 8.3 цих Правил, та/або свідомо приховав від Страховика обставини, що мають істотне значення для визначення ступеня страхового ризику, Страховик має право відмовити Страхувальнику у виплаті страхового відшкодування.
- У разі втрати договору страхування в період його дії Страховик видає Страхувальникові за його письмовою заявою дублікат.
- Усі зміни та доповнення до умов договору страхування вносяться за згодою Страхувальника і Страховика шляхом укладання додаткової угоди до договору страхування.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

- **Страхувальник має право:**
 - На отримання страхового відшкодування при настанні страхового випадку в порядку, передбаченому договором страхування та цими Правилами.
 - Ініціювати внесення змін до договору страхування.
 - На одержання дубліката договору страхування у разі його втрати.
- **Страхувальник зобов'язаний:**
 - Вносити страхові платежі у розмірах і у строки, визначені договором страхування.
 - При укладанні договору страхування надати Страховику інформацію про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику.
 - Уживати заходи для усунення обставин, що підвищують ступінь ризику.
 - Якщо інше не передбачено договором страхування, впродовж 3 (трьох) робочих днів повідомити Страховика про будь-яку зміну страхового ризику (відомостей, зазначених у заяві на страхування та/або договорі страхування). У разі збільшення ступеня ризику на вимогу Страховика укласти додаткову угоду до договору страхування і внести додатковий страховий платіж.
 - Виконувати інструкції зі зберігання, експлуатації та обслуговування

застрахованого майна, використовувати його лише за прямим призначенням.

- При укладанні договору страхування повідомити Страховика про інші чинні договори страхування щодо цього предмета договору страхування.
 - Повідомити Страховика про настання страхового випадку в строк, передбачений умовами договору страхування.
 - Уживати всіх необхідних заходів щодо запобігання та зменшення збитків, завданих унаслідок настання страхового випадку.
 - У разі отримання Страхувальником та/або Вигодонабувачем відшкодування збитку в будь-якій формі від третіх осіб, винних у настанні страхового випадку, протягом 3 (трьох) робочих днів (з дня отримання) письмово сповістити про це Страховика, а якщо виплата страхового відшкодування вже була здійснена Страховиком - упродовж 30 (тридцяти) робочих днів повернути Страховику суму отриманого страхового відшкодування або відповідну його частину.
- **Страховик має право:**
 - Перевіряти достовірність інформації та документів, наданих Страхувальником, а також виконання (дотримання) умов договору страхування.
 - Здійснювати огляд місця страхування та майна Страхувальника (в т.ч. робити фото- та відеозйомку) при укладанні договору страхування, в період його дії та після настання страхового випадку.
 - З'ясувати причини, обставини та наслідки настання страхового випадку, перевіряти всі надані Страхувальником документи, направляти запити в компетентні органи з питань, пов'язаних із розслідуванням причин настання страхового випадку і визначенням розміру збитку; самостійно проводити розслідування для з'ясування причин та обставин страхового випадку.
 - Брати участь у заходах щодо збереження і рятування застрахованого майна, а також спрямованих на зменшення збитків. Зазначені дії Страховика не є підставою для визнання Страховиком страхового випадку.
 - Ініціювати внесення змін до договору страхування і вимагати від Страхувальника внесення додаткового страхового платежу при підвищенні ступеня ризику.
 - Отримати від Страхувальника та/або Вигодонабувача всі документи, необхідні для реалізації права вимоги до особи, відповідальної за заподіяний збиток.
 - Відмовити у виплаті страхового відшкодування або зменшити його розмір у випадках та в порядку, передбачених цими Правилами та договором

страхування.

- На дострокове припинення дії договору страхування згідно із законодавством України.
- **Страховик зобов'язаний:**
 - Ознайомити Страхувальника з умовами договору страхування і цими Правилами.
 - Упродовж 2 (двох) робочих днів, як тільки стане відомо про настання страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасного здійснення страхового відшкодування.
 - При настанні страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування у передбачений договором страхування строк. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення страхового відшкодування шляхом сплати пені, розмір якої визначається умовами договору страхування.
 - Відшкодувати витрати Страхувальника щодо запобігання або зменшення збитків, якщо це передбачено умовами договору страхування.
 - За заявою Страхувальника у разі вжиття ним заходів, що зменшили страховий ризик, або у разі збільшення вартості майна переукласти з ним договір страхування.
 - Не розголошувати відомостей про Страхувальника та його майнове становище, крім випадків, передбачених законом.
- Договором страхування можуть бути передбачені інші права та обов'язки Страховика і Страхувальника.

• **ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА У РАЗІ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ**

При настанні події, що має ознаки страхового випадку, Страхувальник зобов'язаний:

- Безпосередньо з місця події, але не пізніше 24 годин з моменту настання події, або як тільки стане відомо про настання події, що має ознаки страхового випадку, повідомити Страховика та/або цілодобову сервісну службу Страховика. Якщо Страхувальник, його представник не могли зробити цього з об'єктивних причин, вони повинні повідомити Страховика та/або цілодобову сервісну службу Страховика одразу, як тільки це стане можливим.
- Ужити всіх необхідних заходів для запобігання збільшенню розміру шкоди та усунення причин, що сприяють виникненню додаткового збитку.
- Повідомити представників компетентних органів (МВС, МНС, відомчі аварійні служби, пожежна охорона або інші) залежно від характеру події за місцем її настання або як тільки стане відомо про її настання та забезпечити наявність документів, що підтверджують настання страхової події.

- Без письмової згоди Страховика не робити заяв і не брати на себе зобов'язань щодо добровільного відшкодування збитку, не визнавати повністю чи частково своєї відповідальності і не підписувати будь-яких документів, що встановлюють розміри збитку за вимогами, висунутими до нього у зв'язку зі страховим випадком, окрім випадків, передбачених законодавством України.
- Якщо інше не передбачено договором страхування, подати письмову заяву про страховий випадок (за встановленою Страховиком формою) не пізніше 2 (двох) робочих днів від моменту його настання/моменту, коли Страхувальник дізнався про настання страхового випадку. Якщо з поважних причин Страхувальник, його представник не змогли подати Страховику заяви про страховий випадок у встановлений договором страхування термін, вони зобов'язані підтвердити це документально.
- Надати Страховику пошкоджене майно для огляду. Зберігати незмінними пошкоджене (знищене) застраховане майно, місце події, оточуючі предмети тощо, які будь-яким чином пов'язані з подією, яка може бути визнана страховим випадком, до їх огляду представником Страховика, за винятком випадків, коли зміна стану місця настання події, пошкодженого (знищеного) майна оточуючих предметів тощо, здійснюється на вимогу державних або інших органів, в компетенції яких знаходяться такі події, а також із міркувань безпеки та зменшення розмірів збитків, за письмовою згодою Страховика або через 5 (п'ять) календарних днів, якщо інший строк не передбачений договором страхування, з дня повідомлення Страховика про настання події, що може бути визнана страховим випадком.

- **ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ**

- Для врегулювання страхового випадку (визнання Страховиком події страховим випадком і виплати страхового відшкодування) Страхувальник, його представник зобов'язані, якщо інше не передбачено договором страхування, крім заяви, передбаченої п.10.5 цих Правил, надати Страховику достовірну інформацію і документи, необхідні для підтвердження факту, причин та обставин настання страхового випадку і визначення розміру страхового відшкодування, а саме:
 - договір страхування;
 - довідку компетентних органів України (відповідно до характеру події) про факт та обставини настання події, що має ознаки страхового випадку (довідка МНС, пожежної, відомчих аварійних або інших служб; витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі - ЄРДР), або довідка про відмову у внесенні заявленої події до ЄРДР; у разі кримінального провадження - документи відповідного підрозділу МВС України щодо стану кримінального провадження; вирок або інше рішення суду тощо);

- договором страхування можуть бути визначені випадки, при настанні яких довідки компетентних органів не є обов'язковими;
- перелік пошкодженого, знищеного (загиблого) чи втраченого майна;
- детальні фотознімки пошкодженого/знищеного застрахованого майна та окремих його частин із зазначенням на них дати фотографування;
- документи, що підтверджують вартість викраденого, знищеного та/або пошкодженого майна: договір купівлі - продажу, документи оцінки, чеки, фактури, квитанції на придбання застрахованого майна, витяги, копії інвентарних карток, засвідчені копії рахунків та інших документів, за змістом яких Страхувальник (Вигодонабувач) може довести його вартість на час придбання чи укладання договору страхування;
- документи, які підтверджують розмір заподіяних збитків (необхідні витрати на ремонт або заміну застрахованого майна, якому заподіяно збиток: кошториси (калькуляції) на проведення ремонтних робіт або документи відповідних організацій, що підтверджують витрати на ремонт пошкодженого майна, якщо вони були здійснені за згодою Страховика, тощо);
- документи, що підтверджують розмір необхідних, розумних та доцільних витрат, здійснених з метою запобігання і зменшення збитків і рятування застрахованого майна, а також інших видів витрат, яких зазнав Страхувальник через настання страхового випадку, відшкодування яких було передбачено договором страхування;
- документи, що підтверджують право власності (володіння) пошкодженим, знищеним або втраченим застрахованим майном, законність прав на отримання страхового відшкодування, документи про правонаступництво для спадкоємців;
- у разі смерті Страхувальника - свідоцтво про смерть; документи, що підтверджують правонаступництво, опікунство або право на спадщину згідно із законодавством України;
- документ, що засвідчує особу - одержувача страхового відшкодування.
- Для прийняття обґрунтованого рішення за заявленою подією, з'ясування обставин страхового випадку та встановлення розміру матеріального збитку Страховик має право письмово вимагати подання інших документів, що підтверджують факт і обставини настання страхового випадку.
- Усі документи, перелічені у цьому розділі, повинні бути достовірними, оформленими згідно з вимогами законодавства України, засвідчені належним чином. Страховик робить копії наданих Страхувальником документів і долучає їх до справи з урегулювання страхового випадку, а оригінали повертає особі, що надала документи.

• ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ЗБИТКІВ ТА ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ

СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

- Відповідно до цих Правил відшкодуванню підлягають тільки прямі збитки, заподіяні Страхувальнику внаслідок настання страхового випадку, якщо інше не передбачено договором страхування.
- Страхове відшкодування виплачується після надання Страхувальником Страховику всіх необхідних документів за страховим випадком, огляду пошкодженого застрахованого майна Страховиком (його представником) та складання акта огляду, визначення обставин, причин, розміру і характеру заподіяного збитку і визнання Страховиком події страховим випадком.
- Розмір збитку може визначатися Страховиком на підставі акта огляду пошкодженого майна та:
 - калькуляції (кошторису) витрат на ремонт пошкодженого майна (далі – калькуляція), що складається аварійним комісаром або сертифікованим експертом;
 - висновку (акта) експертної оцінки, якщо оцінка була здійснена за письмовим погодженням зі Страховиком;
 - оригіналу акта виконаних робіт та документів, що підтверджують дійсні витрати. Зазначені документи приймаються Страховиком за умови, що Страхувальник або Вигодонабувач попередньо узгодив зі Страховиком вибір ремонтної організації та вартість ремонту. В іншому випадку документи із ремонтної організації, які не були попередньо узгоджені зі Страховиком, не можуть бути підставою для визначення розміру страхового відшкодування;
 - деталізованого документа узгодженої зі Страховиком ремонтної організації (наряд-замовлення, рахунок-фактура, кошторис, ремонтна калькуляція тощо), який до початку проведення ремонтних робіт попередньо погоджується зі Страховиком. У такому разі, на підставі заяви Страхувальника або Вигодонабувача, страхове відшкодування здійснюється на рахунок ремонтної організації, що видала відповідний документ.
- У разі здійснення Страхувальником (Вигодонабувачем) ремонту застрахованого майна без попереднього погодження зі Страховиком, то розмір збитку визначається лише на підставі п. 12.3.1 цих Правил, якщо інше не передбачено договором страхування.
- У разі виникнення суперечок між сторонами про причини настання страхового випадку і розміру збитку кожна зі сторін має право зажадати проведення експертизи. Експертиза проводиться за рахунок сторони, що зажадала її проведення.
- Якщо внаслідок страхового випадку пошкоджено застраховане майно і здійснено страхове відшкодування, але після ремонту майно не було пред'явлено для огляду або відсутні документи, що підтверджують факт проведення ремонту та

його оплати, то при настанні наступного страхового випадку з суми страхового відшкодування вираховується вартість усунення попередніх пошкоджень. Калькуляція (розрахунок) вартості таких пошкоджень складається Страховиком на дату настання останнього страхового випадку.

- Розмір страхового відшкодування здійснюється за вирахуванням:
 - франшизи;
 - зносу знищеного (загиблого), викраденого пошкодженого застрахованого майна, його частин, вузлів, деталей і матеріалів, що підлягають заміні, розрахованого відповідно до нормативних документів на дату настання страхового випадку або на підставі експертизи, якщо це передбачено договором страхування;
 - суми, отриманої як відшкодування від особи, винної у заподіянні збитків, чи від третьої особи;
 - розміру збитків, відшкодованих Страхувальнику іншим страховиком за цим страховим випадком.
- У разі, якщо страхова сума, що встановлена договором страхування, нижча за вартість застрахованого майна, то умови виплати страхового відшкодування зазначаються у договорі страхування при його укладанні.
- Якщо інше не передбачено договором страхування, то розмір страхового відшкодування визначається (з урахуванням інших умов цих Правил та договору страхування) таким чином:
 - Якщо страхова сума встановлена в розмірі залишкової вартості відтворення або залишкової вартості заміщення (за вирахуванням зносу), або в розмірі залишкової вартості за даними бухгалтерського обліку (за вирахуванням зносу або амортизаційних відрахувань), із суми відновлювальних витрат здійснюється вирахування зносу частин, вузлів, агрегатів і деталей, що замінюються в процесі ремонту.
 - Якщо страхова сума встановлена в розмірі вартості відтворення або вартості заміщення, або в розмірі первісної вартості за даними бухгалтерського обліку, із суми відновлювальних витрат вирахування зносу частин, вузлів, агрегатів і деталей, що замінюються в процесі ремонту, не здійснюється.
 - Якщо вартість застрахованого майна визначена у розмірі ринкової вартості, розмір страхового відшкодування визначається в межах страхової суми (граничної суми виплати) але не більше суми, необхідної для придбання майна подібного за функціональними та вартісними характеристиками (ідентичного) до застрахованого майна:
- При знищенні (загибелі) застрахованого майна:
 - *нерухомого майна* – у розмірі вартості витрат на створення (придбання) нового майна за

вирахуванням вартості залишків, придатних для подальшого використання чи реалізації;

- *рухомого майна (крім товарних та матеріальних запасів)* - у розмірі дійсної вартості майна (з урахуванням зносу (знецінення)) на момент настання страхового випадку/на момент укладання договору страхування за вирахуванням вартості залишків, придатних для подальшого використання чи реалізації;
- *товарних та матеріальних запасів* – у розмірі собівартості застрахованого майна на момент настання страхового випадку. Під собівартістю розуміється розмір виробничих витрат, необхідних для повторного виготовлення майна;
- вартість придатних залишків застрахованого майна за рішенням Страховика визначається або шляхом експертної оцінки, або визначенням ціни реалізації цих залишків, якщо інше не передбачено договором страхування.

• При пошкодженні застрахованого майна: -

- *нерухомого майна* – у розмірі поточної вартості витрат на відтворення;
- *оздоблення нерухомого майна* – у розмірі поточної вартості витрат на відновлення пошкодженого оздоблення;
- *рухомого майна (крім товарних та матеріальних запасів)* – у розмірі вартості витрат на відтворення;
- *товарних та матеріальних запасів* - розрахунок страхового відшкодування в залежності від виду товарних та матеріальних запасів, їх властивостей та характеру пошкоджень, здійснюється за одним із наступних, визначених Страховиком, варіантів:
- у розмірі витрат на відтворення до стану, в якому майно знаходилось до настання страхового випадку або
- у розмірі собівартості майна за вирахуванням вартості залишків, придатних до подальшого використання (вартість знецінення).

• При втраті (викраденні) застрахованого майна:

- *рухомого майна (крім товарних та матеріальних запасів)* - у розмірі дійсної вартості (з урахуванням зносу (знецінення)) на момент настання страхового випадку/на момент укладання договору страхування;
- *товарних та матеріальних запасів* – у розмірі собівартості застрахованого майна на момент настання страхового випадку. Під собівартістю розуміється розмір виробничих витрат, необхідних для повторного виготовлення майна.

• При загибелі або пошкодженні застрахованої земельної ділянки – у розмірі вартості витрат на рекультивацію земельної ділянки до стану, в якому вона знаходилась до настання страхового випадку, та у межах страхової суми

(граничної суми виплати). Під рекультивацією розуміється комплекс організаційних, технічних і біотехнологічних заходів, спрямованих на відновлення ґрунтового покриву деградованих земель, поверхня яких порушена внаслідок настання страхового випадку.

- Якщо інше не передбачено договором страхування, то витрати на відновлювальний ремонт включають:

- витрати на матеріали, деталі та запасні частини;
- витрати на доставку матеріалів, деталей і запасних частин до місця проведення ремонтних робіт;
- витрати на проведення ремонтних робіт;
- інші витрати, необхідні для відновлення застрахованого майна до того стану, в якому воно знаходилось на момент настання страхового випадку.

- За ризиком «Бій скла», якщо це передбачено договором страхування, Страховик відшкодує витрати, здійснені Страхувальником на:

- тимчасову заміну розбитого скла у випадку неможливості термінової заміни склом, що аналогічне розбитому;
- монтаж і демонтаж предметів, що перешкоджають заміні розбитого скла (жалюзі, ґрати і т. ін.);
- оренду і монтаж риштувань (будівельних лісів), якщо вони необхідні для заміни скла на високих поверхах;
- фарбування, розпис, гравірування, покриття плівкою або лаком, протравлення і сонцезахисну обробку скла, вставленого замість розбитого;
- монтаж і складання світлових рекламних щитів.

- Якщо інше не передбачено договором страхування, до вартості витрат на відновлювальний ремонт не включаються і не підлягають відшкодуванню:

- витрати, пов'язані зі змінами чи покращенням застрахованого майна;
- витрати, пов'язані із проведенням тимчасового або допоміжного ремонту;
- витрати за терміновість;
- інші витрати, здійснені понад необхідні.

- Якщо Страхувальнику було повернуто викрадене застраховане майно, він зобов'язаний упродовж 30 робочих днів повернути Страховику одержане за нього страхове відшкодування за вирахуванням витрат на приведення застрахованого майна у належний стан.

- Розрахунок розміру страхового відшкодування здійснюється за середньоринковими цінами і тарифами, які діють у місцевості розташування застрахованого майна на дату укладення договору страхування або на дату настання страхового випадку відповідно до умов, визначених договором страхування.
 - Порядок визначення розміру страхового відшкодування при настанні страхового випадку зазначається в договорі страхування.
 - Якщо застраховане майно застраховане у кількох страховиків, і загальна страхова сума перевищує вартість застрахованого майна, то страхове відшкодування, що виплачується всіма страховиками, не може перевищувати вартості застрахованого майна. При цьому кожний страховик здійснює виплату пропорційно розміру страхової суми за укладеним ним договором страхування.
 - До Страховика, який здійснив страхове відшкодування, в межах фактичних витрат переходить право вимоги, яке Страхувальник або інша особа, що одержала страхове відшкодування, має до особи, відповідальної за заподіяний збиток.
 - Загальний обсяг страхових відшкодувань за всіма страховими випадками, що сталися в період дії договору страхування, не може перевищувати страхової суми, встановленої договором страхування.
- Розмір виплати страхового відшкодування за кожним окремим майновим об'єктом не може перевищувати страхової суми, встановленої договором страхування, за таким об'єктом.
 - Якщо інше не передбачено договором страхування, то після здійснення Страховиком виплати страхового відшкодування страхова сума може бути відновлена шляхом укладення додаткової угоди до договору страхування та внесення додаткового страхового платежу після здійснення ремонту застрахованого майна і додаткового огляду його Страховиком (представником Страховика).
- **СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ВИПЛАТУ АБО ВІДМОВУ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ**
 - Страховик приймає рішення про виплату або відмову у виплаті страхового відшкодування впродовж 30 (тридцять) робочих днів від дня одержання Страховиком всіх необхідних документів, що підтверджують факт настання, причини, обставини та наслідки страхового випадку.
 - Виплата страхового відшкодування здійснюється на підставі заяви Страхувальника (Вигодонабувача) на страхову виплату та складеного Страховиком страхового акта, із визначенням розміру страхового відшкодування; у строк до 15 (п'ятнадцять) робочих днів після прийняття

рішення про виплату страхового відшкодування Страховик здійснює виплату страхового відшкодування.

- Рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування Страховик направляє Страхувальнику у письмовій формі з обґрунтуванням причин відмови упродовж 15 (п'ятнадцять) робочих днів від дня його прийняття.
- Якщо до сплати чергового страхового платежу (при сплаті страхового платежу частинами) Страхувальник заявив про настання страхового випадку, Страховик здійснює страхове відшкодування з урахуванням умов, зазначених у п. 6.8 цих Правил.

• **ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ**

- Підставою для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування є:
- Навмисні дії Страхувальника (членів його родини, його представника або осіб, які знаходяться з ними у трудових відносинах) або особи, на користь якої укладено договір страхування, спрямовані на настання страхового випадку. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням їх громадянського чи службового обов'язку, в стані необхідної оборони (без перевищення її меж) або захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації. Кваліфікація дій Страхувальника та вищезазначених осіб встановлюється відповідно до законодавства України.
- Вчинення Страхувальником, членами його родини, його представником або особами, які знаходяться з ними у трудових відносинах, або іншою особою, на користь якої укладено договір страхування, умисного злочину, що призвів до страхового випадку.
- Подання Страхувальником свідомо неправдивих відомостей про предмет договору страхування або про факт настання страхового випадку.
- Отримання Страхувальником відшкодування збитків у повному обсязі від особи, винної в їх заподіянні.
- Несвоєчасне повідомлення Страхувальником про настання страхового випадку без поважних на те причин або створення Страховикові перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру збитків.
- Інші випадки, передбачені законом.
- Умовами договору страхування можуть бути передбачені інші підстави для відмови у виплаті страхового відшкодування, що не суперечать закону.
- Страхувальник може у судовому порядку оскаржити відмову Страховика у виплаті страхового відшкодування.

• **УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ**

- Дія договору страхування припиняється і договір втрачає чинність за згодою сторін, а також у разі:
- закінчення строку дії договору страхування;
- виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником у повному обсязі;
- несплати Страхувальником страхового платежу або його частини у встановлені договором страхування строки. При цьому договір страхування вважається достроково припиненим у випадку, якщо перший (або черговий) страховий платіж не був сплачений за письмовою вимогою Страховика впродовж 10 (десять) робочих днів від дня пред'явлення такої вимоги Страхувальнику, якщо інше не передбачене умовами договору страхування;
- ліквідації Страхувальника – юридичної особи або смерті Страхувальника – фізичної особи чи втрати ним дієздатності, за винятком випадків, передбачених законодавством України;
- ліквідації Страховика у порядку, встановленому законодавством України;
- ухвалення судового рішення про визнання договору страхування недійсним;
- в інших випадках, передбачених законодавством України.
- Дію договору страхування може бути достроково припинено на вимогу Страхувальника або Страховика, якщо це передбачено умовами договору страхування. Про намір достроково припинити дію договору страхування будь-яка сторона зобов'язана належним чином повідомити іншу не пізніше ніж за 30 днів до дати передбачуваного припинення дії договору страхування, якщо інше не передбачено договором страхування.
- У разі дострокового припинення дії договору страхування на вимогу Страхувальника, Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії договору страхування, за вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування. Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов договору страхування, то останній повертає Страхувальнику сплачені ним страхові платежі повністю.
- У разі дострокового припинення договору страхування на вимогу Страховика, Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним страхові платежі. Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальником умов договору страхування, то Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії договору страхування, за вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування.

ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

- **Спори, пов'язані з договором страхування, вирішуються у порядку, передбаченому законодавством України.**

ОСОБЛИВІ УМОВИ

- **Права та обов'язки Страховика та Страхувальника, підстави для відмови у здійсненні страхових виплат, зазначені у цих Правилах, але які не передбачені Законом України «Про страхування», з метою їх поширення на Сторони договору страхування, повинні бути передбачені договором страхування.**